

مطروحه در دادرسی ارتش موجود می باشد.

خواهشمند است مقرر فرمائید ادله فوق الذکر و هرگونه دلایل دیگری که در پرونده های دادرسی بایگانی است عیناً یا عکس آنها را برای رسیدگی لازم به این شعبه ارسال فرمایند، و چون متهم زندانی است تسریع در ارسال موارد تقاضا را توصیه فرمائید.

باز پرس شعبه اول تهران امضاء: (اعتمادی)

۳۰/۸/۲

باز پرس شعبه اول تهران نامه هائی نیز در همین رابطه به ریاست ستاد ارتش، وزارت کشور و دفتر کل نخست وزیری ارسال داشته است، که در پرونده موجود می باشد.

در پاسخ نامه باز پرس شعبه اول تهران به دفتر نخست وزیری، جوابیه ذیل از سوی رئیس آن دفتر ارسال شده است:

شیر و خورشید

نخست وزیر

شماره ۲۱۴۴۶

<http://www.chebayadkard.com>

تاریخ ۳۰/۸/۱۶

شعبه اول باز پرس دادرسی تهران

در جواب نامه شماره ۱۸۶۹ مورخ ۳۰/۸/۱۲ زحمت می دهد، از عملیات مرحوم رزم آرا در مورد قیام حیات داوودبها سابقه در بایگانی دفتر نخست وزیر نیست، و در مورد فرار بارزانیها و فرار سران حزب توده یادداشت شخص رزم آرا که مستند عمل او باشد بدست نیامد، با این حال اگر پرونده مورد احتیاج است خواهشمند است اطلاع دهند.

رئیس دفتر نخست وزیر — جمشید ملکوتی

امضاء ۳۰/۸/۱۶

دفتر — وکلاء متهم احضار تا مفاد نامه به آنان خاطر نشان شود.

امضاء ۳۰/۸/۱۸

آقای باز پرس — اقدام شد روز ۳۰/۸/۲۳ ساعت ۹ صبح.

نامه صفا حائری یکی از وکلای مدافع خلیل طهماسبی به بازپرسی شعبه یک

دادسرای شهرستان تهران

شیر و خورشید

وزارت دادگستری

باز پرس محترمه شعبه یک دادسرای شهرستان تهران

راجع به سه موضوع مورد تقاضای این جانب به خواستن مدارکی برای تکمیل پرونده اتهامی آقای خلیل طهماسبیان و دفاع از او که از نظر تسریع در کار به وزارت کشور - ستاد لشکر - نخست وزیری - شهربانی معرفی فرموده بودید، این جانب به ادارات مذکور مراجعه، متأسفانه مدارک مورد نظر راجع به تسلیحات حیة داویدها - فرار بازرانیها - فرار سران حزب توده از زندان شهربانی - در پرونده های مشکله دیده نشد، و چون بدست آوردن آنها مستلزم وقت خیلی طولانی، و از طرفی متهم در توقیف، و مقتضی است هرچه زودتر مورد دادرسی قرار گیرد، بدین لحاظ فعلاً از خواستن آنها منصرف و فقط استدعا دارد مقرر فرمائید سند مندرج در گزارش آقای ناصر وثوقی باز پرس دادسرای تهران را به دادستان که قبلاً تقاضا نموده بودند خواسته شود و ضمیمه پرونده گردیده و پرونده را برای رسیدگی به دادگاه عالی جنائی ارجاع فرمایند.

امضاء صفا حائری

<http://www.chebayadkard.com>

۳۰/۹/۱۴

دفتر - در پرونده بایگانی شود و فوراً شرحی به دادسرا نوشته شود.

امضاء ۳۰/۹/۱۴

آقای بازر پرس - اقدام شد.

(باز پرس شعبه اول دادسرا) ۳۰/۹/۱۴

نامه دوتن از وکلای مدافع خلیل طهماسبی به بازپرس شعبه اول دادرسی تهران
آقای بازپرس شعبه اول دادرسی تهران

شماره ۱۷۳۴

تاریخ ۱۳۳۰/۹/۲۱

<http://www.chebayadkard.com>

در موضوع اتهام منتسب به آقای استاد خلیل طهماسبیان که طبق قرار دیوان عالی جنائی و تقاضا و توضیحات اینجانبان مقرر شد پرونده‌های مربوط به کودتای مرحوم رزم‌آراء و اقدامات ضد حکومت ملی او از اداره دادرسی ارتش خواسته شود بطوریکه خاطر عالی مستحضر است اداره دادرسی ارتش به عذر اینکه فعلاً موضوع اتهام در جریان تحقیقات است و هنوز منتهی به صدور قرار نشده از فرستادن آنها یا اسناد محتوی آن خودداری نموده و چون با این وصف تاریخ ختم تحقیقات معلوم نیست و مدت‌ها است موکل اینجانبان بی‌جهت در زندان بلا تکلیف مانده و بدون پرونده اتهامی در آن بازپرسی، دیگر موردی ندارد فعلاً با استفاده از توضیحات و ادله‌ای که پس از صدور قرار دیوان عالی جنائی به بازپرس داده شده استدعا دارد مقرر فرمایند پس از تکمیل سایر قسمتهائی که مورد تقاضای اینجانبان و مورد قرار واقع شده پرونده را به دیوان جنائی اعاده دهند تا هرچه زودتر جلسه رسیدگی به اتهام تعیین شود - بدیهی است همیشه دلایل اتهامیه مرحوم رزم‌آراء که در پرونده‌های موجود در اداره دادرسی ارتش است مورد استفاده اینجانبان بوده و چنانچه تا روز جلسه رسیدگی تحقیقات پرونده‌های مزبور خاتمه یافته باشد لدی‌الافتضاء از محتویات و دلایل موجود در آن بنفع متهم استفاده خواهد شد. با احترامات فائقه

امضاء: مهدی کاشانی

دفتر در پرونده بایگانی شود

امضاء: ابوالفضل لسانی

امضاء [؟] ۳۰/۹/۲۱

حضور سه تن از وکلای مدافع در شعبه ۱ دادسرا

در تاریخ ۳۰/۹/۳۰ آقای صفا حائری وکیل مدافع خلیل طهماسبی حاضر و رونوشتی هم که از دادسرای تهران بشماره ۳۰/۹/۳۰ - ۴۴۱۶۲ رسیده به آقای صفا حائری ارائه و پس از ملاحظه اظهار داشتند رونوشت ارسالی همان گزارش است که مورد استناد این جانب بود، منتهی متن نطق مرحوم رزم‌آراء که در این گزارش اشاره شده پیوست نیست، و بنابر اظهار مأمورین مربوطه دادسرا متن نطق مزبور در دسترس نبوده که ارسال دارند، و از طرفی چون لازم است هرچه زودتر دادگاه عالی جنائی نسبت به پرونده متهم رسیدگی نماید بنابراین هرگاه سایر تحقیقات مورد درخواست دادگاه تمام شده، مقرر فرمایند پرونده به دادگاه ارجاع گردد، و این جانب در موقع رسیدگی متن نطق مزبور را بوسائل دیگری تهیه و بدادگاه تقدیم خواهم داشت.

امضاء (صفا حائری).

دفتر - چون بازجویی های لازم از پاسبانان مورد نظر دادگاه بعمل آمده و نواقص پرونده تا آنجا که ممکن بوده مرتفع، و آقای سرگرد رافت افسر شهرداری به دامغان منتقل و چراغعلی پاسبان نیز از خدمت استعراج و محل اقامتش معلوم نگردیده است، بنا بدخواست آقای صفا حائری وکیل متهم پرونده را بازگشت دهید.

امضاء باز پرس شعبه اول تهران <http://www.chebayadkard.com>

بتاریخ ۳۰/۱۱/۱۶ بر حسب وقتی که برای امروز تعیین شده و به آقایان ملکی و

صفاء حائری و کاشانی ابلاغ شده بود، مشارالیهم حضور رسانیده راجع بوصول مورد استناد آنان که از آگاهی و دفتر نخست وزیری رسیده مراتب بنظر آقایان رسید، و راجع به برگهائی که در وزارت دادگستری مورد استناد قرار گرفت، چون با مذاکره ای که با آقای معاون اول دادسرا بعمل آمده معلوم شد وزارت خانه نمی تواند بدون مشخصات برگه های مربوطه اقدام بارسال نماید، پرسش شد که مورد استناد را تعیین فرمایند.

آقای صفاء حائری:

بطوری که اینجانب در تعقیب قضیه به وزارت کشور مراجعه کرده ام، اظهار نمودند برگه های مزبور تهیه و قریباً ارسال خواهد شد، و مورد تعجب است که تاکنون در ارسال آن تأخیر شده، نقاضاً دارم در تعقیب مانند قبل از وزارت کشور خواسته شود که در اسرع وقت ارسال داورند.

امضاء (صفاء حائری)

<http://www.chebayadkard.com>

نامه یکی از وکلای مدافع خلیل طهماسبی به باز پرس شعبه اول دادسرای

شهرستان تهران

تاریخ ۲۳ دی ۱۳۳۰

باز پرس محترم شعبه اول دادسرای شهرستان تهران

در موضوع اتهام آقای خلیل طهماسبیان (موکل) که طبق قرار اخیر دیوان عالی جنائی تهران (شعبه اول) شماره ۱۲۶ - ۱۳۳۰/۱۰/۲۱ مقرر شده است مدارک و دلایل مورد استناد اینجانبان از دادرسی ارتش و وزارت دادگستری خواسته شود اینک با توجه به مراتب معروض در جلسه ۱۳۳۰/۸/۲ آن دایره خواهشمند است شرحی مستقیماً به وزارت دادگستری نوشته شود که: اولاً پرونده محتوی اسناد کشف شده از شرکت نطف سابق انگلیس و ایران که نشان میدهد کلیه اقدامات مرحوم رزم آراء که بنام دولت ایران مینمود به دستور سفارت انگلیس بوده است و پرونده مزبور تحت نظر جناب آقای حائری شاه باغ دادستان کل وقت و به مباشرت جناب آقای حسن شیرازی مستشار دیوان کشور و آقای مجدالعلی بوستان رئیس دفتر دیوان کشور از شرکت نطف به وزارت دادگستری آورده شده تحت نظر اینجانب و جناب آقای ابوالفضل لسانی قرار داده تا از محتویات آن روتوش های لازم را گواهی شده اخذ و تقدیم نمایم یا عیناً پرونده را به دایره باز پرسى بفرستند.

<http://www.chebayadkard.com>

ثانیاً پرونده ای که به مباشرت آقای ناصر وثوقی دادیار دادسرای شهرستان تهران

بنام رزم‌آراء تنظیم و محتوی مدارک عملیات خائنانه آن مرحوم است و گزارش آقای وثوقی منضم به مدارک مزبور شده. عیناً به بازپرسی ارسال یا رونوشت گواهی شده محتویات آن پرونده را به اینجانب بدهند.

دیگر آنکه شرحی از طریق وزارت دادگستری به وزارت جنگ نوشته شود که پرونده موجود در اداره دادرسی ارتش که محتوی مدارک اتهامیه مرحوم رزم‌آراء علیه حکومت ملی سلطنت مشروطه ایران است و دو نفر از معاونین او بنام سرتیپ سرتیپ‌زاده کارگشا و سرهنگ مهدی وعده‌ای دیگر هم تحت تعقیب واقع و پرونده این دو ضمیمه پرونده مرحوم رزم‌آراء شده عیناً به دایره بازپرسی یا شعبه اول دیوان عالی جنائی تهران بفرستند.

استدعا دارد بمنظور حق‌گذاری و اجرای عدالت درباره متهمی که بی‌جهت ماهها است در گوشه زندان بسر می‌برد مقرر فرمائید در انجام این سه تقاضا تسریع فرمایند.

با تقدیم احترام
امضاء: مهدی کاشانی

نامه اعضاء هیئت شعبه اول دادگاه جنائی تهران به دادسرای استان

بتاریخ بیست و یکم دی ماه ۱۳۳۰ جلسه مقدماتی شعبه اول دادگاه جنائی
تهران مرکب از آقایان ذیل:

آقای اشرف احمدی،

محمد عظیمی،

باقر وکیلی،

امیر ابراهیمی،

حسین کرگانی

تشکیل، پرونده اتهام خلیل طهماسبیان و نامه مورخ ۳۰/۱۰/۲۱ آقای ابوالفضل
لسانی که ذیل آن را آقایان صفا حائری و مهدی کاشانی و کلای متهم امضا نموده اند به
این مضمون:

<http://www.chebayadkard.com>

(دیوان عالی جنائی تهران شعبه اول)

در موضوع اتهام آقای خلیل طهماسبیان که برحسب استدعای اینجانبان و
موافقت دادگاه مقرر شد تصمیم خود را در باب انصراف از پرونده های موجوده در
دادرسی ارتش، و وزارت دادگستری تا صبح دوشنبه ۲۳ دی ماه بعرض دادگاه برسانیم.

اینک متذکر می‌شود که با مشورت کسان متهم، و خود متهم و رعایت وظیفه وکالتی خود ناگزیر از استناد مجدد خود به محتویات پرونده ستاد ارتش، و اداره دادرسی ارتش، و پرونده موجود در وزارت دادگستری که مشتمل بر مدارک مسلم خیانت مرحوم رزم آراء به کشور است، و استفاده از کلیه آنها هستیم و نمی‌توان از آنها انصراف حاصل کرد، لذا استدعا دارد مقرر فرمائید پرونده به دادرسی تهران اعاده شود تا از طریق دادرسی اسناد مزبور که تأثیر کلی و اساسی در موضوع اتهام و سیاسی بودن جرم متسبب دارد ضمیمه پرونده اتهامی شود، در خاتمه چنانچه توضیحاتی از طرف اینجانب ابوالفضل لسانی ضروری باشد همکار محترم آقای رضا ملکی وکیل دیگر متهم نمایندگی دارد مطالب لازم بعرض دادگاه برساند، با تقدیم احترامات ابوالفضل لسانی.

تحت نظر قرار گرفت، چون وکلای نامبرده از استناد به پرونده ذکر شده در قرار این دادگاه انصراف پیدا نکرده‌اند و قبلاً هم موضوع مورد نظر و توجه دادگاه واقع شده، و در قرار قبلی دستور پیوست نمودن آنها را داده است لذا مقرر میشود دفتر پرونده از طریق دادرسی استان به دادرسی تهران ارسال که نسبت به موارد استناد آقایان ابوالفضل لسانی و صفا حائری و مهدی کاشانی (وکلای متهم) که در آخر قرار شماره ۸۷ - ۴ - ۷ - ۳۰ این دادگاه مشروحاً توضیح داده شده، اقدامات لازم معمول و بوسائل ممکنه پرونده‌های مورد استناد را از مراجع ذکر شده اخذ و پیوست نماید، و چون متهم زندانی است در انجام اقدامات تسریع، و کلیه اقدامات باید با نظارت دادستان انجام شود.

اعضاء هیئت دادگاه - شعبه اول دادگاه جنائی تهران

۳۰/۱۰/۲۱

<http://www.chebayadkard.com>

نامه دادگستری به وزارت جنگ

شیر و خورشید

وزارت دادگستری

اداره دفتر کل وزارتی

فوری است ۱۱۳۹/۲۹

وزارت جنگ

بطوریکه از شعبه اول بازپرسی دادسرای تهران گزارش میدهند بنابه درخواست آقای مهدی کاشانی وکیل خلیل طهماسبی ضمن نامه شماره ۱۸۱۴ - ۳۰/۸/۶ به دادرسی ارتش و ضمن شماره ۱۸۶۷ - ۳۰/۸/۱۲ به ستاد ارتش نوشته شده است موارد استفاده وکیل مزبور از پرونده‌های مورد نظر در دسترس شعبه مزبور بگذارد. ولی از دادرسی ارتش ضمن شماره ۱۸۲۵۴ - ۳۰/۸/۳۰ پاسخ داده‌اند که ارسال پرونده مقدور نیست و از ستاد ارتش نیز ضمن شماره ۴/۱۰۸۰۶ - ۳۰/۸/۱۸ جواب داده‌اند که برای استخراج موارد استفاده از پرونده شخصاً در ستاد ارتش حضور باید.

خواهشمند است دستور فرمائید در انجام درخواست بازپرس مزبور اقدام سریع بعمل آید، نتیجه را هم اعلام داورند.

کفیل وزارت دادگستری

۳۰/۱۲/۳ - ۵۹۵۰۴

رونوشت در پاسخ نامه شماره ۲۴۴۹ - ۳۰/۱۰/۲۴ به شعبه اول بازپرسی ارسال میشود.

از طرف وزارت دادگستری

<http://www.chebayadkard.com>

امضاء

گزارش ژاندارمری کل کشور به وزارت کشور

شیر و خورشید

وزارت کشور

اداره انتظامات

۱۳۲۵/۲/۸ - ۱۳۲۵/۲/۸

وزارت کشور <http://www.chebayadkard.com>

محترماً پیرو شماره ۳۴۹۲۷/۳۲۷۲۹ ج ۱ - ۲۴/۱۲/۱۲ معروض می‌دارد:
طی گزارشهای شماره ۱۰۷۹۳ ج - ۲۴/۴/۲۴ و ۱۰۸۰۴ ج - ۲۴/۴/۲۵ و
۱۰۸۰۵ ج - ۲۴/۴/۲۶ خلاصه جریان واقعات مناطق لیراوی و حیات داودی گزارش
تقدیم، و حتی خلع سلاح آن حدود را خواستار شد، و طی شماره ۲۴۰۵۷ - ۳۰/۸/۲۱
تقاضا گردید که اشخاصی که با عده‌های مامور تعقیب مقاومت کرده‌اند پس از خلع
سلاح تعقیب و به مجازات برسند.

تا اینکه ستاد ارتش طی شماره ۸۵۳۶۵/۵۷۵۴۵ - ۲۴/۱۱/۲۴ مستقیماً به
ژاندارمری جریاناتی اطلاع داد که مراتب آن طی شماره ۳۴۹۳۷ - ۲۴/۱۲/۱۲ بعرض
رسید، و حتی در آن شماره اشاره شد که عملیات خلع سلاح حوزه لیراوی و حیات
داودی خاتمه گرفته است.

اینک ناحیه فارس گزارش می‌دهد از قرار معلوم ستاد ارتش مقرر داشته است
که یکصد و نه قبضه تفنگ به فتح‌الله داودی داده شود که نامبرده از لشکر فارس دریافت
کرده، و همین [همچنین؟] یکصد و بیست قبضه تفنگ هم وسیله لشکر خوزستان به
محمد لیراوی تحویل خواهد شد.

وصول این گزارش از ناحیه فارس، ژاندارمری را در قبول مفاد شماره (۵۷۵۴۵) — ۸۵۳۶۵ — ۲۴/۱۱/۲۴) ستاد ارتش دایر بر اعلام خاتمه خلع سلاح مردم نگاهداشته است و نمی تواند تصمیمات لازم جهت استقرار دسته های ژاندارم در آنجا ایجاد نماید.

گذشته از اینکه قانون درباره محمدعلی و فتح الله حیات داودی حکمیت نکرده، نامبردگان ثانیاً با اتخاذ تفنگ مسلح شده اند، و حال اگر چه بین این دو نفر توافق نظری حاصل شود، و روی این حسن تفاهم موقت ممکن است حوادث سونی رخ ندهد، لیکن نمی توان بطور قطع امیدوار بود که با بودن تفنگ در دست ایشان امنیت بطور دائم پابرجا باشد، و اگر وضعیت هم بدین منوال باقی بماند، جای انجام وظیفه برای پاسگاههای ژاندارمری دینم و کناوه باقی نیست.

در پایان متنی است مقرر فرمایند مفاد این گزارش را به وزارت جنگ اعلام و نظریه آن را ابلاغ نمایند.

رئیس ستاد ژاندارمری کل کشور	رئیس سازمان ژاندارمری کل کشور
سرهنگ معتمدی	کنترل شوارتسکف
رونوشت برابر اصل است.	

<http://www.chebayadkard.com>

رونوشت نامه محرمانه وزارت امور خارجه به وزارت جنگ

شیر و خورشید

وزارت کشور

۳۲۵/۳/۱۹ - ۱۸۹۵۱/۵۸۸۰

وزارت کشور.

رونوشت نامه محرمانه وزارت امور خارجه بشماره ۱۳۱۸ - ۳۲۵/۳/۱۲ برای اطلاع و احتیاطات لازمه به وزارت جنگ فرستاده میشود، و چون این وزارت از اصل جریان یعنی از موضوع نامه شماره ۱۴۷۷ - ۷۴۵ - ۳۲۵/۲/۳ آن وزارت به مقام نخست‌وزیری بی‌اطلاع است علیهذا متمنی است مقرر فرمائید وزارت جنگ را در جریان اتفاقات (بخصوص موضوع مندرجه در ماده ۲ که وزارت خارجه در نامه خود اشاره کرده) بگذارند تا اقدامات لازمه بعمل آید.

امضاء از طرف وزیر جنگ

<http://www.chebayadkard.com>

رونوشت شماره ۱۳۱۸ - ۳۲۵/۳/۱۲ وزارت کشور

بازگشت به گزارش آن وزارت به مقام نخست‌وزیری که رونوشت آن را به شماره ۱۴۷۲/س ۷۴۵ مورخه ۳۲۵/۲/۳۰ به این وزارت فرستاده‌اند اشعار می‌دارد از طرفی نامه قبلی که شماره آن را ۲۷۱ - ۲۶۹۱ مورخه ۳۲۵/۱/۱۲ ذکر کرده‌اند به این وزارت نرسیده و به این جهت موضوع کاملاً روشن بنظر نمی‌آید، در هر حال نکاتی را که قابل یادآوری میدانند در زیر تشریح می‌نماید:

۱ - آقای فتح الله حیات داودی را خوب بود معرفی می‌نمودند که کیست، چه

نفوذ و موقعیتی در محل دارد، همچنین محمدعلی لیراوی که ظاهراً دارای موقعیت خاصی بنظر می آید کیست؟

۲ - علت و موضوع ملاقات و مذاکرات بازرسان و مأمورین دولت با حیات داودی و رفتن دسته جمعی آنها به دیلم تشریح نگردیده، تا از آن رو ارتباط قضیه با ملاقات بعدی حیات داودی با کلانتر قشقائی تا اندازه ای روشن بشود.

۳ - اصولاً مأمورین و نمایندگان دول بیگانه در داخله هر کشوری برای کارهاییکه داشته باشند باید به فرمانده محل و یا مأمورین رسمی دیگر مراجعه کنند، و وقتی که مستقیماً یا خوانین محلی آن هم یکجا و برحسب وعده قبلی ملاقات می کنند لازم است تا سرحد امکان نسبت به موضوع ملاقات و مذاکرات آنها از طرف مأمورین ماکنجهکاوی و بررسیهائی بشود، و پوسته از کیفیت این قبیل پیش آمدها به موقع آنگهی حاصل نموده و تا جایی که اطلاعات آنها به نقطه روش و قابل استفاده برسد مطلب را دنبال نمایند.

روینهرفته از گزارشهایی که در این اواخر میرسد چنین برمی آید که در صفحات جنوبی بین مأمورین انگلیسی و عشایر و قبایل محلی ملاقاتهایی صورت می گیرد که نتیجه آنها معلوم نیست و بر عهده مأمورین دولت است که بر مراقبت و جذبیت خود بیافزایند و حتی الامکان مأمورین هوشمند و کارآزموده روانه فرمایند تا بوسیله آنها اطلاعات روشن تر و سودمندتری بدست آید و دولت برای تدابیر قبلی و پیش بینی های آینده آماده و موفق گردد.

اعضاء از طرف وزیر امور خارجه

رونوشت برابر اصل است.

قرار صادره از سوی بازپرس ویژه دادرسی ارتش درباره اتهام کودتای رزم آرا

شیر و خورشید

وزارت جنگ

اداره دادرسی ارتش

<http://www.chebayadkard.com>

۳۰/۱۲/۱۴

«قرار»

محترماً عطف به مرجوعه مورخه ۳۰/۷/۲ دادستانی ارتش موضوع پرونده توطئه
ضد مقام سلطنت معروض می دارد.

گردش کار

قسمت یکم - اقدامات و تحقیقات تا قبل از ارجاع پرونده به بازپرسی ویژه

الف. مقارن ساعت ۱۵ روز سه شنبه ۲۰ فروردین ۱۳۳۰ موقعی که تیمسار
سرلشگر حجازی ریاست شهربانی وقت از طهران به تجریش می رفته اند، نزدیک پمپ
بنزین در جاده شمیران مشاهده می نمایند سید جوان و معممی با موتورسیکلت درحالی که
جوان دیگری راننده بوده بطرف تجریش می روند، و چون از اوضاع و احوال آنها
مشکوک می شوند به کلانتری تجریش احضار، و در تحقیقات معلوم می شود نام سید
مزبور سید محمد حسن حائری نیا دانشجوی معقول و متقول است، از نامبرده واریسی بدنی
بعمل آمده، و در ضمن بازرسی منزل مشارالیه اوراق و مدارک مشکوکی بدست می آید،
نامبرده در شهربانی بازداشت و تحقیقات از وی شروع می شود، و در جریان بازجویی
اظهاراتی می نماید مبنی بر اینکه مرحوم رزم آرا با کمک عده که اسم آنها را نیز ذکر
نموده قصد کودتا داشته است، و موضوعی که بیشتر مورد توجه واقع می گردد، مطالبی در

باز اجرا کودتا بوده است که در یکی از دفترچه‌های مکشوفه از منزل سید مزبور درج شده، و اظهار داشته بود که بخط مرحوم سرتیپ رزم‌آراء است.

(رونوشت مطالب مزبور که سه برگه است پیوست این قرار می‌باشد - شرح مفصل این خلاصه و اظهارات سید مزبور نیز در ۱۴ برگ گزارش شهربانی کل کشور از ردیف ۲۸۴ الی ۳۹۷ جلد اول پرونده ضبط است).

ب. سرتیپ محمدحسین سرتیپ‌پور رئیس کارآگاهی سابق، و سرهنگ پیشین علی اکبر مهتدی معاون اسبق نخست وزیر هم از لحاظ فعالیت علیه دولت جناب آقای دکتر مصدق، و از جهت شرکت در توطئه علیه مقام سلطنت در زمان مرحوم رزم‌آراء مورد سوءظن شهربانی واقع و بنابه تقاضای اداره آگاهی و با موافقت باز پرس دادرسی ارتش مقرر می‌گردد مکالمات تلفونی آنها کنترل شود (ردیف ۳۶۱ و ۳۶۲ جلد اول پرونده) متعاقب این اقدام در تاریخ ۳۰/۶/۲۶ از منزل مهتدی و در ۳۰/۶/۳۰ از منزل سرتیپ‌پور بازرسی بعمل آمده مقداری اوراق و کاغذجات ضبط می‌گردد (ردیف ۳۷۰ و ۳۷۷ جلد اول پرونده) بعلاوه سرتیپ سرتیپ‌پور و مهتدی در شهربانی بازداشت و مراتب بمنظور صدور قرار مقتضی به ستاد ارتش گزارش می‌شود (ردیف ۳۷۲ و ۳۷۴ جلد اول پرونده).

ج. پس از اینکه این اقدامات انجام می‌گردد طی ۱۴۱۰/۵ - ۳۰/۷/۱ (ردیف ۳۹۸ جلد اول پرونده) پرونده متشکله حاوی ۳۸۳ برگه اوراق پرونده به ضمیمه ۱۴ برگ خلاصه اظهارات سید حائری‌نیا و ۲۷۶ برگه اوراق و ۱۱ جلد دفترچه مکشوفه از منزل سید نامبرده و دو بسته اوراق و نوشتجات مکشوفه از منزل سرتیپ سرتیپ‌پور و مهتدی به دادستانی ارتش ارسال می‌گردد. ولی دو جلد دفترچه بغلی حائری‌نیا که مطالبی راجع به کودتا در آن درج شده بود در اداره آگاهی نگهداری می‌شود.

د. در تاریخ ۳۰/۶/۲۵ گزارش شرفرضی به پیشگاه شاهانه تقدیم می‌شود مبنی بر اینکه طبق اظهار سید محمد حسن حائری‌نیا، مرحوم رزم‌آراء قصد کودتا داشته و قسمتی از مطالب مندرجه در دفترچه مأخوذه از سید طبق اظهار وی به خط مرحوم رزم‌آراء است که در نتیجه اوامر شاهانه برای تعقیب «کلیه اشخاصی که در مظان اتهام هستند شرفصدور یافت» برگ ۲.

ه. در تاریخ ۳۰/۶/۲۶ سرتیپ سرتیپ‌پور، و در تاریخ ۳۰/۶/۲۷ مهتدی به دادرسی ارتش احضار و پس از انجام یک جلسه تحقیق مقدماتی قرار بازداشت آنان صادر و به موافقت دادستانی ارتش می‌رسد (ردیف ۳۳ و ۷۰ جلد دوم پرونده) و چون

نامبردگان به قرار صادره اعتراض نمودند، پرونده به دادگاه و بزه ارجاع، و دادگاه قرار بازداشت را تأیید نمود (ردیف ۸۲ جلد دوم پرونده).

و در ضمن اولاً از شهربانی پنج برگ رونوشت گزارش مأمور کنترل مکالمات تلفونی سرتیپ سرتیپ‌پور و مهدی که ظاهراً حاکی از فعالیت‌هایی علیه دولت جناب آقای دکتر مصدق بوده به دادستانی ارتش ارسال می‌گردد (از ردیف ۵۲ الی ۵۶ جلد دوم پرونده ضبط است)، ثانیاً یک برگ یادداشت مدادی به خط مهدی که در زندان برای سرتیپ سرتیپ‌پور نوشته بوده و بدست آمده به دادرسی ارتش ارسال می‌گردد (ردیف ۹۲ جلد دوم پرونده).

<http://www.chebayadkard.com>

قسمت دوم - اقدامات و تحقیقات پس از ارجاع پرونده به بازرسی ویژه پرونده در تاریخ ۳۰/۷/۲ به بازپرسی ویژه ارجاع گردید و به شرح پائین شروع به اقدام گردید:

الف. این بازپرسی با درک اهمیت این مأموریت خطیر پس از بررسی دقیق پرونده واصله به این نتیجه رسید که نسبت به موارد مختلفی بایستی تحقیقات عمیق و دقیق و عنداللزوم دامنه‌دار معمول دارد تا به حقیقت برسد.

- در تاریخ ۳۰/۷/۲۷ که گزارشی برای تصویب شغل یک نفر کمک بازپرس بشرفمرض میرسد، اوامر شاهانه بدین مضمون شرفصدور یافت که «طبق چه مدارکی موضوع اتهام توطئه بر ضد سلطنت تشخیص داده شده، بایستی دقت و مراقبت شود که موضوع تسویه حسابهای شخصی در بین نباشد (برگ ۳۵۱ جلد دوم پرونده)، علاوه بر این وقتی یک دادخواست مهدی از طریق وزارت جنگ بشرفمرض می‌رسد ایضاً اوامر شاهانه شرفصدور می‌یابد که «دقت و مراقبت شود که تسویه حسابهای شخصی در بین نباشد» ردیف ۳۳۰ جلد دوم پرونده. پس از وصول و ابلاغ اوامر شاهانه چون طبق گزارش شرفمرضی مورخه ۳۰/۶/۲۵ موضوع تعقیب مربوط به اتهام توطئه علیه سلطنت بوده و در مورد این اتهام نیز قسمتی از مندرجات دفترچه حائری‌نیا که مربوط به اجراء کودتا مدرک مهم این اتهام بنظر می‌رسد علیهذا برای کشف حقیقت و به دستور ماده ۱۵۸ قانون دادرسی و کیفر ارتش قانوناً ضروری بنظر رسید که برای کارشناسی خط معتظر تشخیص صحیح خط مزبور اقدام شود. از این رو چند نمونه از خط مرحوم سپهبد رزم‌آراء

بمنظور تطبیق با قسمتی از خطوط دفترچه مزبور که بنا به اظهار حائری نیا به خط مرحوم سپید رزم آراء بوده از ستاد ارتش اخذ و به ترتیبی برای کارشناسی اقدام گردید که کارشناسان خط قبل از تشکیل جلسه و انتخاب سه نفر کارشناس از بین کارشناسان بهیچوجه از موضوع مستحضر نگردیده، و برای تأمین اختفاء مکاتباتی هم بعمل نیامد و شخصاً بجناب آقای کفالت وزارت دادگستری مراجعه شد. در نتیجه در تاریخ ۳۰/۸/۱ با حضور اینجناب (سرتیپ کیهان) بازپرس ویژه و تیمسار سرتیپ امانپور دادستان ویژه و تیمسار سرتیپ آزموده معاونت دادستانی ارتش، و سرکار سرهنگ پاکروان ریاست رکن دوم، و سرکار سرهنگ ستاد گوهری دادیار ویژه در دفتر کار ریاست اداره آگاهی در شهربانی از روی صورت کارشناسان ۳ نفر کارشناس با سابقه تعیین و کارشناسی معمول گردید.

کارشناسان پس از مذاقه و بررسی خط مرحوم سپید رزم آراء و تطبیق آنها با خط انتسابی به مرحوم مزبور در کتابچه مکشوفه از حائری نیا نظر دادند که خطوط معینه در کتابچه فوق‌الذکر با خطوط جوهری و مدادی ارائه شده که اساس تطبیق است بهیچوجه شباهتی از حیث شیوه خط و گردش قلم ندارد و از ناحیه یک نفر صادر نشده است. و اما خطوط مورد گفتگو در کتابچه با خطوط مدادی در همان کتابچه برگ دوازدهم مقابله شده از حیث شیوه و گردش قلم و طرز نگارش با یکدیگر شباهت کامل دارد، و از ناحیه یک نفر صادر شده است. که منظور کارشناسان شیوه بودن خط انتسابی به مرحوم رزم آراء به خط خود سید حائری نیا است (اقدامات مربوط به کارشناسی در ردیف ۳۶۳ الی ۳۷۱ جلد دوم پرونده ضبط است)

ب. این باز پرس چه قبل از کارشناسی و چه پس از آن تنها هم خود را مصروف اقدام به کارشناسی خط نموده، بلکه به منظور کشف حقیقت کلیه اقدامات و تحقیقات لازمه را که خلاصه آن تقریباً به ترتیب تاریخ و تقدم و تأخر در پائین درج نموده معمول داشته است، بشرح ذیل:

<http://www.chebayadkard.com>

- ۱ - در رکن دوم ستاد ارتش پرونده‌های: قشقانی‌ها، پیچرانلواها، بختیاری‌ها، حسن کاشف رئیس اسبق کارآگاهی اصفهان (مربوط به کمیته انتقام اصفهان که در بهمن سال ۲۷ تحت رسیدگی بود) و تعلیمات عشائری بررسی گردید.
- ۲ - تحقیقات عمیق و دامنه‌دار در ژاندارمری معمول و بالخصوص از لحاظ اینکه شاید احتمالاً برای فرارده نفر زندانیان سیاسی از وسائل و عناصر ژاندارمری استفاده شده

باشد تحقیقات جزئی و کلی و دقیقی بعمل آمد (از جلد دوم پرونده به بعد) و همچنین در مورد تأسیس پاسگاهها و تعلیمات جدید تحقیق لازم گردید.

پرونده سازمان دادگاههای ژاندارمری بررسی شد.

۳ - صورت جلسه مشروح کمیسیون متشکله از نمایندگان وزارت کشور -

ژاندارمری - دادرسی ارتش که قبل از تشکیل این بازپرسی برای تحقیقات به ژاندارمری اعزام شده بودند تحت بررسی واقع شد.

۴ - از ستاد ارتش و شهربانی کل کشور درخواست گردید که علاوه بر مواردی

که این بازپرسی در نتیجه تماس حضوری یا مکاتبه درباره این پرونده استعمال می نماید نظر به اهمیت پرونده و برای نشریک مساعی بیشتر دستور داده شود شعب و دوایر مربوطه هرگونه مدرک و اطلاعاتی که موجود دارند و در آتیه تحصیل می نمایند به بازپرسی ویژه ارسال دارند. (برگ های ۱۲۶ و ۱۲۷ جلد دوم پرونده).

۵ - نامه ای به امضاء «ا.جامی» رسید که حکایت از وجود پرونده ای که به

کشف این موضوع کمک می نماید و در بازرسی وزارت پست و تلگراف است می نمود (برگ ۱۳۹ جلد دوم پرونده) مراتب از وزارت پست و تلگراف استعمال و چون تکذیب شد پنج نفر کارمندان آن وزارت خانه که شهرتشان جامی بوده احضار، در نتیجه تحقیق و تطبیق خط معلوم شد که این نامه از ناحیه آنها صادر نشده و نویسنده شناخته نشد.

۶ - از رکن دوم ستاد ارتش درخواست شد که کلیه مندرجات جرائدی را که در

زمینه مأموریت این بازپرسی مطالبی می نویسند بمنظور تحقیق در اطراف آن مطالب به بازپرسی ویژه ارسال دارند (برگ ۱۳۹ جلد دوم پرونده) که بعداً هم نسبت به این قبیل جرائد واصله تحقیق گردید.

<http://www.chebayadkard.com>

۷ - اسامی ۲۲ نفر افسران و غیرنظامیان که مید جانی نیا اظهار داشته بود که

آنها با مرحوم رزم آراء همفکری نزدیک داشته و یا در صورت توطئه علیه سلطنت با او همکاری می نمودند به شهربانی کل کشور ارسال و اعلام گردید، چون ممکن است ولو بعنوان مطلع باشد این اشخاص به بازپرسی احضار گردند علیهذا دستور داده شود که از ایران حق خروج ندارند، و علاوه بر این در مورد افسران هم به ستاد ارتش در این زمینه گزارشی تقدیم گردید. (برگ ۱۴۲ جلد دوم پرونده)

۸ - با وجود اینکه پرونده های: سوء قصد به ذات شاهانه در بهمن ۲۷ - قتل

هزیر - ترور محمد مسعود - قتل دهقان - مضروب نمودن امام جمعه در مراجع
صلاحیت دار رسیدگی شده یا تحت رسیدگی است معهداً بمنظور اینکه شاید در موضوع
این پرونده کمک یا هدایتی نماید خواسته شد.

۹ - در دو جلسه از آقای شاهنده مدیر روزنامه فرمان بعنوان مطلع تحقیقاتی
بعمل آمد (از برگ ۱۵۴ جلد دوم پرونده به بعد) و علت تحقیق از نامبرده دو جهت
داشت یکی اینکه مشارالیه مدیر روزنامه است که در زمینه این اتهام مطالبی نوشته، دیگر
اینکه نامبرده تا مهرماه ۱۳۲۹ با مرحوم رزم آراء نزدیک بوده و از آن به بعد بعلمتی که در
برگ تحقیقات منعکس است با آن مرحوم اختلاف پیدا کرده که قاعدتاً با این
مشخصات یعنی بعلمت نزدیکی اولیه قاعدتاً اطلاعاتی دارد و بعلمت خصومت بعدی در
صورت داشتن اطلاعات علیه مرحوم رزم آراء حاضر به افشاء آن خواهد بود.

۱۰ - در تاریخ ۳۰/۷/۲۰ از سرهنگ ستاد کافی معاون رکن دوم ستاد ارتش
بمناسبت سابقه ای که در رکن مزبور داشته، و بعلمت اینکه سید حائری نیا درباره
مشارالیه اظهاراتی نموده بود، بعنوان مطلع تحقیق شد (برگ ۲۵۷ جلد دوم).

۱۱ - در ۳۰/۷/۲۰ اطلاعی رسید که اسکناسی به تصویر مرحوم رزم آراء چاپ
شده از شهر بانی خواسته شد (برگ ۲۲۱ جلد دوم پرونده)، پاسخ رسید که در شهر بانی
موجود نیست، و طبق اطلاع یک وقتی روزنامه آتش این مطلب را منتشر کرده بوده، از
مدیر روزنامه آتش کتباً خواسته شد جواب نرسید، با نامه و تلفونی برای احضار مدیر
روزنامه اقدام شد حاضر نشد، و چون شماره روزنامه‌ئی هم که چنین مطلبی در آن باشد
مشاهده نشد، طبعاً بنظر باز پرسی موردی برای جلب وی موجود نبود.

۱۲ - قسمت جالب توجه دیگر و حساس پرونده وقتی شروع میشود که طی
ابلاغیه ۳۷۶۰۰ - ۳۰/۷/۷ ستاد ارتش عین نامه‌ای که بعنوان آقای فاطمی معاون
نخست وزیر ارسال شده و سپس بشرفمرض ملوکانه رسیده به باز پرس و ویژه ارسال و
حکایت از این می نمود که استوار ژاندارم جنید راهونی و نوکرش از طرف مرحوم رزم آراء
مأمور سوء قصد به ذات شاهانه بوده‌اند (برگ ۲۳۷ جلد دوم پرونده) که در نتیجه فوراً اعزام
استوار مزبور تحت الحفظ از لشکر خراسان درخواست و تأکید شد که نامبرده و نوکرش
بدون تماس با یکدیگر و دیگران اعزام بشوند. پس از اعزام فوراً بازداشت انفرادی شده و
تحقیقات شروع شد (از برگ ۲۴۰ جلد دوم پرونده به بعد) و علاوه بر تحقیقات از وی و

نوکرش که بعداً اعزام شد، سوابق وی از لشکر ۸ ژاندارمری درخواست و پرونده‌هایی از مأموریت مشارالیه بمنظور بررسی درخواست شده و ازدونفر آشنایان وی در طهران نیز بازجوئی بعمل آمد (از برگ ۳۰۷ تا ۳۱۴ و ۳۲۱ تا ۳۲۵ جلد دوم پرونده). و چون استوار مزبور به قرار بازداشت صادره اعتراض نموده، پرونده به دادگاه و یژه ارجاع، دادگاه طبق قرار مورخه ۳۰/۸/۱ ادامه بازداشت او را جایز ندانسته، عقیده به آزادی مشارالیه داد (برگ ۳۵۶ جلد دوم پرونده) که در نتیجه استوار جنید بقید التزام به مبلغ ۳۰۰۰۰۰ ریال و نوکرش بقید التزام به مبلغ ۱۰۰۰۰۰ ریال مرخص گردیدند.

۱۳ - نظر به اینکه سید حائری‌نیا در جریان تحقیقات در شهر بانی و قبل از کارشناسی خط اظهاراتی نموده بود که عده از امرآ و افسران ارشد در صورت انجام توطئه علیه سلطنت با مرحوم همکاری می نمودند، و اسامی ذکر کرده بود، علیهذا از این جهت و از جهت اینکه بعضی از امرآ و افسران ارشد در زمان مرحوم رزم‌آراء در راس مشاغل حساس بودند با بررسی جوانب، بدون اینکه بازداشت آنان مصلحت باشد بعنوان مطلع به بازپرسی و یژه احضار و تحقیقات کسبی از آنان بعمل آمد که به ترتیب تقدم بازجوئی ذیلاً ذکر می شود:

- از سرهنگ هوئی غضنفری - آجودان سابق ستاد ارتش و رئیس دفتر نخست‌وزیری در زمان مرحوم رزم‌آراء (از برگ ۲۶۹ الی ۲۸۵ جلد دوم پرونده).

- از تیمسار سرتیپ بیژن گیلانشاه رئیس اسبق رکن دوم ستاد ارتش (از برگ ۲۹۸ تا ۳۰۶ جلد دوم پرونده).

- از تیمسار سرلشگر همایونی رئیس سابق نخست‌وزیری (از برگ ۳۲۵ الی ۳۲۹ جلد دوم پرونده).

- از آقای خلیلی رئیس سابق حسابداری نخست‌وزیری (از برگ ۴۰۶ تا ۴۱۲ جلد دوم پرونده).

علاوه بر این ۶ بار دیگر از خلیلی تحقیق شد که از جمله دربرگهای از ۱۳۴ جلد سوم به بعد و از ۳۱۸ به بعد جلد سوم پرونده، و همچنین از برگ ۱۰۳ به بعد جلد چهارم پرونده منعکس است.

- از تیمسار سرلشگر بقائی رئیس سابق دادرسی ارتش (از برگ ۱۳۹ جلد سوم

— از تیمسار سرتیپ کیا رئیس سابق مرزبانی (از برگ ۱۵۳ جلد سوم پرونده به بعد).

— از تیمسار سرتیپ دفتری رئیس اسبق شهربانی (از برگ ۲۰۴ جلد سوم پرونده به بعد).

— از تیمسار سرتیپ گلپرا رئیس اسبق ژاندارمری (از برگ ۲۳۹ جلد سوم پرونده به بعد و یک دفعه دیگر).

۱۴ — از نخست وزیری — میزان بودجه سری زمان نخست وزیری مرحوم رزم آراء خواسته شد (برگ ۳۴۰ جلد دوم پرونده) علاوه بر این از نخست وزیری استعلام گردید که در زمان مرحوم رزم آراء از بودجه سری نخست وزیری یا محل دیگری به کدام یک از مدیران جرائد کمک مالی میشده و مبلغ آن چه بوده؟ پاسخ نخست وزیری در مورد وجوهی که در زمان مرحوم رزم آراء داده شده واصل و در ردیف ۸۹ جلد سوم پرونده ضبط است، و در این زمینه از خلیلی رئیس حسابداری وقت تحقیقاتی بعمل آمد، و در مورد کمک پولی به مدیران جرائد چون نخست وزیری موردی را ذکر ننمود، در این زمینه با انجمن روزنامه نگاران مکاتبه شد (برگ ۱۳۳ جلد سوم پرونده) و منظور از این استعلام و مکاتبه این بود که معلوم شود آیا مستقیم و غیرمستقیم بدستور مرحوم رزم آراء به مدیران جرائدی که علیه مقام سلطنت مطالبی منتشر می نمودند کمکی می شده یا خیر؟ تا اینکه طی ۲۶۱۹/۴ — ۳۰/۸/۲۱ از نخست وزیری اعلام گردید که در زمان مرحوم رزم آراء ۵۹۷۶۵ کیلو کاغذ از اداره..... دخانیات اخذ و به روزنامه های داد، صدای مردم، ترقی تقسیم و سه دوله هم به نخست وزیری آورده شد (برگ ۲۰۳ جلد سوم پرونده) که در این زمینه از خلیلی رئیس حسابداری تحقیق لازم بعمل آمد، انجمن روزنامه نگاران جواباً اعلام داشت چون دولت رزم آراء به عذر نبودن محل چندین ماه ماهیانه مقرر را نپرداخته بود، برحسب تصویب هیئت مدیره انجمن به آقای هاشمی حائری مدیر روزنامه طلوع شصت هزار ریال (۶۰/۰۰۰) داده شده است (برگ ۲۹۵ جلد سوم پرونده).

در باره وجوه مصرفی در زمان نخست وزیری رزم آراء علاوه بر صورت وجوه بتدریج در ردیف ۸۹ جلد سوم پرونده از نخست وزیری اعلام گردید که بالغ ۱۶۰۰۰۰ ریال نیز در زمان نخست وزیری مرحوم رزم آراء از اوقاف به مناسبت عزاداری خامس آل عبا گرفته شده که در این مورد نیز از خلیلی تحقیق و اظهار داشته معمول مسالیانه بوده و

بانک سپه هم دهنده وجه چک مزبور بوده مکاتبه گردید (برگ ۲۷۸ و ۴۱۱ جلد سوم پرونده).

ضمن بررسی صورت وجوه مصرفی در مورد ارقامی که از لحاظ مبلغ یا گیرنده وجه جلب نظر می نمود از رئیس حسابداری وقت تحقیق می گردید، از جمله ارقام مزبور صد هزار ریال (۱۰۰/۰۰۰) ریال بود که تحت عنوان اینکه در شب عروسی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی به صد نفر از مستمندان داده شده به حساب گذارده شده بود، که در این زمینه علاوه بر تحقیقات مکرر از خلیلی (از برگ ۳۱۸ جلد سوم پرونده به بعد) با نخست وزیر و با دیوان عالی محاسبات نیز مکاتبه گردید (ردیف ۳۰۷ و ۳۶۸ جلد سوم پرونده)، نخست وزیر گیرنده وجه را خلیلی معرفی و مشارالیه موضوع را منکر و با ارائه رونوشت دستور مرحوم رزم آراء مدعی است که این وجه را مرحوم رزم آراء در شب عروسی شاهانه از حساب نخست وزیر شخصاً پرداخت نموده و دستور داده اند به حساب گذارده شود که یک نسخه از رونوشت این دستور نیز از دیوان محاسبات به بازپرسی ارسال و اعلام گردیده که سند در جریان رسیدگی است، تحقیق در این باره صرفاً از جهت مالی نبوده بلکه از این لحاظ بوده که شاید با موضوع پرونده مطروحه از جهتی ارتباط حاصل کند ولی قرینه دست نداد.

۱۵ - درباره مطالب جرائدی که صریحاً یا ضمناً اشاراتی درباره توطئه علیه سلطنت در زمان مرحوم رزم آراء نموده مکاتبه یا تحقیق لازم بعمل آمد، از جمله دو مورد روزنامه طلعه لرستان (برگ ۳۹۷ جلد دوم پرونده) و تحقیق از مدیر روزنامه طوفان (برگ ۱۷۶ جلد سوم پرونده) علاوه بر این به مدیر روزنامه آتش و همچنین کریم پور شیرازی مدیر روزنامه شورش تلفونی و کتبی اعلام شد که چنانچه اطلاعاتی درباره این مأموریت و موضوع دارند کتبی یا حضوری در اختیار بازپرسی بگذارند حاضر نشدند. از آقای داود امینی رئیس انتشارات شهربانی کشور نیز تحقیقاتی بعمل آمد (از برگ - جلد دوم پرونده).

<http://www.chebayadkard.com>

۱۶ - در خلال این احوال و اقدامات، بازجوئی از سرتیپ سرتیپ پور و مهتدی و سید حائری نیا که دو نفر اول در زندان قصر و نفر سوم در زندان موقت بازداشت بودند جریان و ادامه داشته و شرح ذیل در پرونده متشکله ضبط و منعکس است (علاوه بر تحقیقات گذشته):

— از مرتب‌پور (از برگ ۱۰۱ و ۲۸۱ جلد سوم به بعد و از برگ ۱۶۱۰ تا جلد چهارم پرونده به بعد).

— از مهتدی (از برگ ۱۰۵ و ۱۶۷ و ۲۷۹ جلد سوم به بعد و از برگ ۱۱۲ تا ۱۱۸ جلد چهارم پرونده).

— از سید حائری‌نیا (از برگ ۱۶۳ و ۴۴۹ و ۴۷۶ جلد سوم پرونده به بعد و از برگ ۵۸ تا ۱۰۳ و ۱۰۶ تا ۱۱۱ و ۱۱۹ تا ۱۴۲ و ۱۵۴ تا ۱۵۸ و ۱۶۱ تا ۱۷۳ جلد چهارم پرونده).

تحقیقات از سید حائری‌نیا در زمینه اظهارات گذشته و مسوالات جدید و اوراق و نوشتجات مکشوفه از منزل مشارالیه که در یک گونی ریخته شده بود بعمل آمد.

۱۷— در ژاندارمری کل کشور نیز از عده از افسران و درجه‌داران تحقیقات مورد نظر در باره پاسگاهها — آموزش وسائل — مأموریت‌های شبانه و غیره بعمل آمد و اوراق بازجویی در برگ‌های ۲۱۹ و ۲۱۲ و ۲۱۷ و ۲۱۹ و ۲۲۲ و ۲۲۳ و ۲۲۵ و ۲۲۶ و ۲۳۲ و ۲۳۵ و ۲۴۷ و ۴۶۵ و ۴۷۳ جلد سوم پرونده ضبط است.

۱۸— پس از اینکه تحقیقات به اینجا رسید، و نتیجه کارشناسی خط معلوم شد دو نفر بازداشتی مرتب‌پور و آقای مهتدی در جریان بازپرسی اظهاراتی کردند مبنی بر اینکه شاه‌پرست و خدمتگزار بوده‌اند، و در این زمینه نیز تحقیقاتی بعمل آمد (از برگ ۲۵۹ جلد سوم پرونده به بعد) و دادیار پرونده هم گزارشی داد مبنی بر لزوم استخلاص نامبردگان (برگ ۲۵۸ جلد سوم پرونده) باز پرس و ویژه قرار آزادی مشارالیه را با وجه التزام به مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال بشرط عدم خروج از حوزه قضائی تهران صادر نمود، ولی دادستان ویژه به انتظار اقدامات قضائی دیگر موافقت نمودند که بالتبقی پرونده بمنظور حل اختلاف به دادگاه ویژه ارجاع و دادگاه با قرار آزادی نامبردگان موافقت نمودند (برگ ۳۱۶ جلد سوم پرونده) و مشارالیه آزاد شدند.

۱۹— پس از اینکه مرتب‌پور از زندان آزاد گردید، نامبرده و سید حائری برای تحقیق به بازپرسی ویژه احضار گردیدند، و قبلاً یکی از کمک‌بازپرس‌ها در محلی نشسته بود که بدون اینکه دو نفر مزبور کمک‌بازپرس نامبرده را به بیستند کمک‌بازپرس بتواند اظهارات آنها را بشنود، و پس از حاضر شدن این دو نفر ترتیب کار قسمی داده شد که آنها تنها مانده و مذاکراتی کردند که کمک‌بازپرس مزبور قسمت

اعظم مذاکرات آنها را نوشته که در ردیف ۴۳۵ و ۴۶۶ جلد سوم پرونده ضبط است، و بعداً به امضاء سید حائری نیا هم رسید.

سید حائری نیا در شروع مذاکرات خود اظهار داشت که «خدا پدر فاطمی را بیامرزد که برای جلوگیری از جمهوری خود اینکار را برملاء کرد»، که در این باره از سید مزبور در ردیف ۴ برگ ۱۵۴ جلد چهارم پرونده سؤال شد که منظور شما از این اظهار چه بود که پاسخ نامبرده در برگ ۱۵۵ جلد چهارم منعکس است.

۲۰* - در خلال رسیدگی اطلاعاتی رسید مبنی بر اینکه اظهاراتی به میرزا علی نام کدخدای برقوا از توابع خلخال انتساب داده شده که حکایت از همکاری وی با مرحوم رزم آراء در توطئه علیه سلطنت داشته (برگ ۱۹۶ جلد سوم) که برای تحقیق موضوع به باز پرسى تپ اردبیل نیابت قضائی داده شد. (برگ ۱۹۸ جلد سوم) نتیجه تحقیقات که حکایت از کذب موضوع می نماید ارسال و در ردیف ۲۰۱ تا ۲۰۵ جلد چهارم پرونده ضبط است.

۲۱ - چون یکی از جرائد مطالبی مبنی بر سوء استفاده مادی زیاد در مراسم تشییع جنازه اعلیحضرت فقید درج نموده بود و نتیجه گرفته بود که اسنادیکه بهزینه گذارده شده است چند صد هزار ریال بیشتر از اعتبار برآورده بوده، باز پرس از جهت اینکه شاید احتمالاً از این راه قرینة بدست آورد اقدام و با دارائی ارتش مکاتبه نمود (برگ ۲۷۱ جلد سوم پرونده).

۲۲ - طی ابلاغیه ۱۸۱۰۹ - ۲۰/۹/۱۲ دادستانی ارتش یادداشت کوچکی که به خط تیمسار سرلشگر مزینی بوده برای رسیدگی به باز پرسى ارسال گردید (برگ ۴۰۵ و ۴۰۶ جلد سوم پرونده) که در یادداشت مزبور به دو موضوع اشاره شده بود یکی

<http://www.chebayadkard.com>

* لازم به تذکر است که ابتدا شماره مذکور که پس از رقم ۱۸ قرار گرفت است (۱۹) بوده و بقیه مطالب نیز بترتیب تحت شماره های ۲۰، ۲۱، ۲۲ و ۲۳ آورده شده است. اما پس از پایان تحریر «قراره»، از شماره ۱۹ تا ۲۳ خط خورده، و مابین شماره ۱۸ و ۱۹ با قلم دیگری ابتدا نوشته شده است: «۱۹ - موضوع استراق سمع مذاکرات سرتیب مرتیب پور یا حائری نیا بوسیله یک کمک باز پرس» و سپس روی مطالب مذکور نیز خط کشیده شده است و تنها عدد ۱۹ باقی مانده و به ارقام بعدی نیز یک شماره اضافه شده است، در پایان تحت شماره ۱۹ مطالبی در یک برگ جداگانه و با قلم دیگری افزوده گردیده است، که «ارقام» آن را در این محل قرار داده است.